EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2016
COM(2016) 521 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Uredbe (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo

1. UVOD

Člen 23(3) Uredbe (ES) št. 428/2009 zahteva, da Evropska komisija predloži Evropskemu parlamentu letno poročilo o dejavnostih, preverjanjih in posvetovanjih usklajevalne skupine za blago z dvojno rabo (DUCG). Poleg tega sporočilo Komisije (COM(2014)244) priznava, da je objava poročil in podatkov neobčutljive narave lahko ključni ukrep za povečanje preglednosti in izboljšanje skladnosti gospodarskih subjektov in njihovih zmogljivosti za izvajanje nadzora. To poročilo, ki sta ga pripravila Komisija in DUCG s prispevki držav članic[1], zagotavlja informacije o izvajanju Uredbe v letu 2015, vključuje pa tudi zbirne podatke o nadzoru izvoza za leto 2014.

2. RAZVOJ POLITIKE IN REGULATIVNI OKVIR

2.1. Pregled politike nadzora izvoza

Poleg sprejetja Sporočila (COM(2014) 244) z dne 24. aprila 2014 je Komisija začela oceno učinka, da bi ocenila stroške in prednosti, povezane z različnimi možnostmi, ter določila najprimernejše regulativne in neregulativne ukrepe (http://ec.europa.eu/smartregulation/impact/planned_ia/docs/2013_trade_015_duxc_en.pdf). Komisija je sklenila pogodbo z zunanjim svetovalcem[2], ki je od decembra 2014 do oktobra 2015 izvajal projekt zbiranja podatkov v podporo oceni učinka, in sicer z razvojem metodologije za zbiranje in analizo podatkov in informacij o industriji z blagom z dvojno rabo ter ekonomskem in socialnem učinku nadzora, s tem povezanimi težavami in ustreznimi ukrepi pregleda. Poleg tega je Komisija od 15. julija do 15. oktobra 2015 izvajala spletno javno posvetovanje, da bi zbrala prispevke deležnikov in javnosti v zvezi s cilji in možnostmi pregleda ter morebitnimi učinki slednjih na politiko nadzora izvoza EU. Rezultati posvetovanja so povzeti na http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/november/tradoc_154003.pdf.

Komisija je izvedla tudi ciljno usmerjena posvetovanja z glavnimi deležniki. Posvetovala se je z Delovno skupino Sveta za blago z dvojno rabo, ki je zagotovila najnovejše informacije o projektu zbiranja podatkov in oceni učinka v pripravi. Pregled politike nadzora izvoza je bil

[1] Nekateri pristojni organi so tudi javno poročali o trgovini z blagom z dvojno rabo.
[2] Mednarodni mirovni raziskovalni inštitut v Stockholmu (SIPRI) je projekt izvedel skupaj s podjetjem Ecorys.

večkrat tudi na dnevnem redu Evropskega parlamenta, na primer 23. aprila 2015 v skupnem odboru DROI-INTA, ki se je osredotočil na učinek sistemov za odkrivanje vdorov in sistemov nadzora na človekove pravice v tretjih državah, ter 15. junija 2015 na delavnici o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo, ki sta jo organizirala odbora INTA in SEDE. Na nadzor izvoza so se nanašala tudi številna parlamentarna vprašanja v odboru INTA in na plenarnem zasedanju 5. oktobra 2015. Dne 7. decembra 2015 pa je bil skupaj z luksemburškim predsedstvom EU organiziran tudi forum o nadzoru izvoza za izmenjavo stališč z industrijo in deležniki civilne družbe. Poročilo o forumu je na voljo na: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/december/tradoc_154041.pdf.

2.2. Spremembe Uredbe (ES) št. 428/2009

Uredba Sveta (ES) št. 428/2009 je bila v obdobju poročanja spremenjena enkrat: Delegirana uredba Komisije (EU) št. 2420/2015[3] z dne 12. oktobra 2015 je posodobila kontrolni seznam EU iz Priloge I k Uredbi in vključila spremembe, dogovorjene v okviru večstranskih ureditev za nadzor izvoza iz leta 2014. Kontrolni seznam EU za leto 2015 tako vključuje več kot 100 sprememb, ki izhajajo večinoma iz Wassenaarske ureditve in Režima kontrole raketne tehnologije. Te spremembe zadevajo zlasti nadzor obdelovalnih strojev, tehnologije letalske elektronike in letalskih sistemov za zlaganje kril, opreme za vesoljska plovila in civilnih zrakoplovov brez posadke ter odstranitev s kontrolnega seznama nekaterih šifriranih proizvodov za varnost informacij. Prilogi II in IV k Uredbi sta bili tudi posodobljeni v skladu s spremembami Priloge I. Nov posodobljen in prečiščen kontrolni seznam EU je začel veljati 25. decembra 2015, s čimer je EU lahko izpolnila svoje mednarodne zaveze v zvezi z nadzorom izvoza in pomočjo izvoznikom EU, kadar so bili nadzorni parametri omiljeni[4].

2.3. Nacionalni izvedbeni predpisi

Uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah, vendar predvideva, da države članice sprejmejo ukrepe za izvajanje nekaterih določb, in da bi bilo treba informacije o teh ukrepih objaviti v Uradnem listu Evropske unije. Dne 13. februarja 2015[5] je bilo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno obvestilo, ki vsebuje pregled ukrepov držav članic, vključno med drugim v zvezi z razširitvijo nadzora posredovanja in tranzita, razširitvijo nadzora na blago, ki ni navedeno na seznamu, in sicer zaradi javne varnosti in spoštovanja človekovih pravic, uvedbo splošnih nacionalnih izvoznih dovoljenj, uporabo nadzora prenosa znotraj EU za blago, ki ni navedeno v Prilogi, okrepitev nadzora, kot tudi v zvezi z informacijami o nacionalnih organih za nadzor izvoza.

3. DEJAVNOSTI USKLAJEVALNE SKUPINE ZA BLAGO Z DVOJNO RABO

S členom 23 Uredbe je bila vzpostavljena DUCG, ki vključuje strokovnjake iz Komisije in držav članic za preučevanje vseh vprašanj v zvezi z uporabo nadzora izvoza, da bi v praksi izboljšali njihovo doslednost in učinkovitost po vsej EU.

[3] UL L 340, 24.12.2015, str. 1.
[4] Popravek Uredbe (EU) 2015/2420 je bil objavljen v UL L 60, 5.3.2016, str. 93 (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2016_060_R_0012&from=EN).
[5] UL C 51, 13.2.2015, str. 8.

3.1. Vprašanja glede posvetovanja in izvajanja

V obdobju poročanja je DUCG imela vlogo foruma za posvetovanje o več aktualnih vprašanjih v zvezi z izvajanjem Uredbe. DUCG je organizirala sedem sestankov in razpravljala o posebnih vprašanjih nadzora, kot so razlaga klavzule „posebej zasnovanih sestavnih delov“, zahteva po predložitvi certifikatov T5 na carinskem uradu izstopa izvoženega blaga, nadzor inverterjev, uporaba opredelitve „izvoznik“ za „preprodajalce“, uporaba nadzora tranzita iz uredbe o blagu z dvojno rabo ter nadzor raziskav o blagu z dvojno rabo.

DUCG je opravila tehnično izmenjavo informacij o izvajanju nacionalnih ukrepov in pripravila posodobljeno obvestilo o nacionalnih ukrepih za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (glej zgoraj).

DUCG je pregledala metodologijo in pristop glede izmenjave podatkov in opravila obsežno vajo o zbiranju podatkov o dovoljenjih (o podatkih iz leta 2014), da bi se izboljšala izmenjava informacij med državami članicami in javna preglednost glede nadzora izvoza blaga z dvojno rabo iz EU. Sodelovala je tudi pri „projektu zbiranju podatkov“, ki sta ga izvedla Mednarodni mirovni raziskovalni inštitut v Stockholmu in podjetje Ecorys v podporo oceni učinka za pregled politike nadzora izvoza.

DUCG je spremljala dejavnost skupne tehnične podskupine (skupaj s carinskimi organi), da bi proučila možnosti združitve carinskih programov „pooblaščenih gospodarskih subjektov“ s „programi notranje skladnosti“ za nadzor izvoza. Odobrila je sklepe tehnične podskupine, zlasti kar zadeva razvoj skupnih smernic za vseevropske standarde za notranji program skladnosti (ICP) in za okrepitev sodelovanja med carinskimi organi in organi za nadzor izvoza.

DUCG je spremljala delovanje „strokovne skupine za tehnologijo nadzora“ (v nadaljnjem besedilu: STEG), ki združuje strokovnjake iz držav članic in Komisije, da obravnavajo vprašanja, povezana z nadzorom tehnologije za kibernetski nadzor, in si izmenjajo informacije o razvoju na zadevnem področju. STEG je pregledala razvoj pri izvajanju nadzora in njegovih tehničnih parametrih ter izmenjala stališča o nacionalnih, evropskih in večstranskih pristopih k nadzoru ter o njihovem morebitnem učinku na človekove pravice ter varnost EU in njenih državljanov. Organizirala je tudi srečanja z deležniki iz industrije, akademskega sveta in drugih organizacij civilne družbe.

3.2. Tehnična podpora za pripravo posodobitve kontrolnega seznama EU

DUCG je izvedla tehnična posvetovanja v podporo pripravi delegirane uredbe Komisije za posodobitev kontrolnega seznama EU. Na posebnem zasedanju DUCG so nacionalni strokovnjaki izmenjali strokovno znanje in usposabljanje s pristojnimi organi s poudarkom na najpomembnejših spremembah kontrolnega seznama.

3.3. Smernice EU o nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo

DUCG je začela priprave za smernice EU v podporo strukturirani izmenjavi informacij in posvetovanjem med državami članicami glede uporabe opombe 3 k skupini 5 dela 2 Priloge I k Uredbi (ES) št. 428/2009 („opomba o kriptografiji“) in za opredelitev pojma „izvoznik“ v primerih, ko je vključen preprodajalec.

3.4. Izmenjava informacij med pristojnimi organi

DUCG je še naprej podpirala nadaljnji razvoj elektronskega sistema za blago z dvojno rabo (DUeS), ki je varen in šifriran elektronski sistem, katerega gostuje Komisija in tako zagotavlja učinkovito izmenjavo informacij med organi za nadzor izvoza in Komisijo. Uvedla je nove funkcije in izboljšave DUeS, zlasti da bi podprla okrepitev izmenjave informacij, med drugim o zavrnitvah, izdanih na podlagi členov 2 in 2a Uredbe (EU) št. 833/2014[6] (sankcije EU proti Ruski federaciji), in o neopredmetenih prenosih tehnologije. Poleg tega je bila decembra 2015 uvedena nova, zanesljivejša funkcija za uporabniški dostop in upravljanje uporabnikov. Pomembno je, da je bil oktobra 2015 ustvarjen nov oddelek v DUeS za podporo izmenjavi informacij o zavrnitvah, izdanih v okviru Uredbe (ES) št. 1236/2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje[7] („uredba proti mučenju“), kar je v skladu s pristopom Komisije glede okrepitve sinergij med različnimi instrumenti za nadzor izvoza, kar zadeva varnost.

3.5. Preglednost in dialog z industrijo in akademskimi krogi

DUCG je 7. decembra 2015 v Bruslju organizirala Forum DUCG-industrija za industrijska združenja, podjetja, ki se ukvarjajo z blagom z dvojno rabo, in organizacije civilne družbe, da bi razpravljali o možnostih za pregled in ugotovitvah spletnega javnega posvetovanja v okviru pregleda politike nadzora izvoza (http://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/index_en.htm).

DUCG je pripravila tudi dokumentacijo v podporo izvajanja uredb s strani izvoznikov. Zlasti je pomembno sporočilo o celovitih spremembah, ki v informativne namene povzema spremembe besedila o nadzoru na kontrolnem seznamu EU, ki ga je uvedla Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2420 (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153892.pdf).

3.6. Spremljanje in izvrševanje nadzora izvoza

Komisija spodbuja učinkovito spremljanje in izvrševanje nadzora izvoza v EU prek različnih podpornih ukrepov. Leta 2015 je izdala posodobljeno različico korelacijske tabele, ki povezuje carinske oznake s klasifikacijo dvojne rabe, in nadaljevala z uvrščanjem ukrepov za nadzor izvoza v spletno podatkovno zbirko carinskih tarif EU (TARIC) (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154240.pdf).

3.7. Skupina strokovnjakov

Leta 2015 so skupina strokovnjakov, ki jo upravlja Skupno raziskovalno središče Komisije (v nadaljnjem besedilu: JRC), in strokovnjaki, ki so jih dale na voljo države članice, še naprej zagotavljali podporo organom EU za nadzor izvoza, ki so prosili za nasvet v zvezi s posameznimi primeri izdajanja dovoljenj. Skupaj je bilo v obdobju poročanja zagotovljenih sedem nasvetov šestim pristojnim organom držav članic.

---

[6] UL L 229, 31.7.2014, str. 1. Uredba Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini.

[7] UL L 200, 30.7.2005, str. 1. Uredba Sveta (ES) št. 1236/2005 z dne 27. junija 2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje.

3.8. Krepitev zmogljivosti

DUCG je podprla pripravo pilotne simulacijske vaje za nadzor izvoza (SimEX 2015) za carinske organe in uradnike, pristojne za izdajo dovoljenj, ki sta jo skupaj organizirala GD TAXUD in JRC, potekala pa je od 17. do 19. marca 2015. JRC je nadaljevalo z vrsto tehničnih seminarjev za organe, pristojne za izdajo dovoljenj, v sodelovanju z ministrstvom ZDA za energijo. Osmi seminar je potekal 22. in 23. aprila 2015 v italijanski Ispri, na njem pa je sodelovalo več kot 100 uradnikov, pristojnih za izdajo dovoljenj, in tehničnih strokovnjakov iz organov za nadzor izvoza iz EU.

V zvezi s tretjimi državami se je leta 2015 v partnerskih državah nadaljeval „program ozaveščanja EU P2P“ o blagu z dvojno rabo, s čimer je bilo 34 državam na voljo strokovno znanje za okrepitev nadzora izvoza v svetu glede na potrebe in prednostne naloge zadevnih držav.

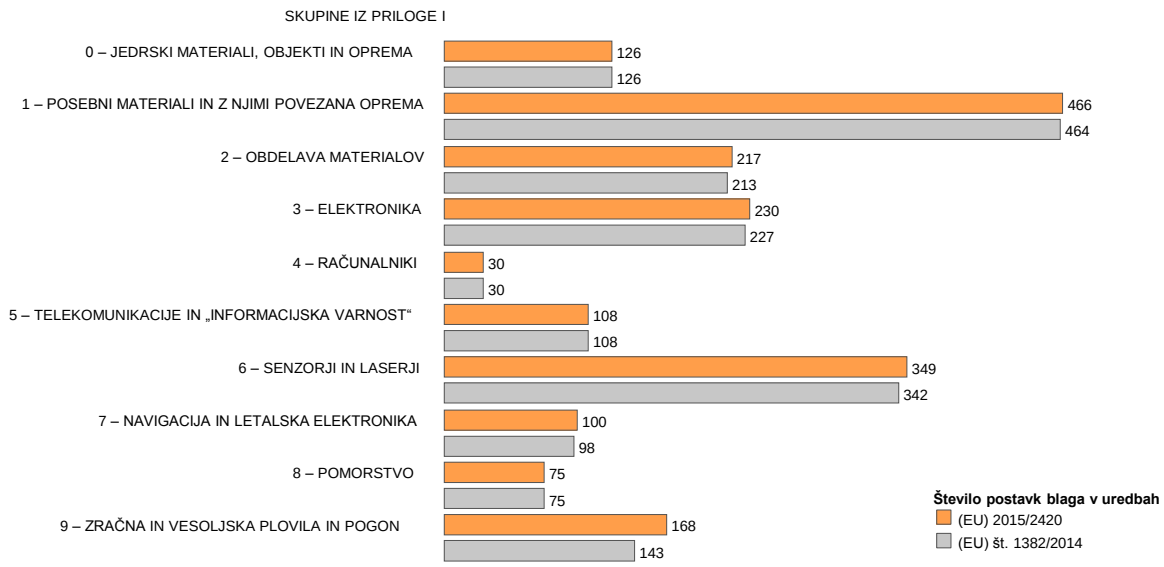
4. NADZOR IZVOZA EU – KLJUČNI PODATKI

Težko je zbrati zanesljive podatke o izvozu blaga z dvojno rabo, ker ni ustrezno opredeljenega gospodarskega sektorja. Vendar Komisija in države članice zbirajo podatke, ki omogočajo približne ocene izvoza blaga z dvojno rabo, ki po eni strani temelji na carinskem blagu, opredeljenem s korelacijsko tabelo, ki vključuje blago z dvojno rabo, in po drugi strani na podatkih o posebnih dovoljenjih, ki so jih zbrali pristojni organi. Ocene podatkov o izvozu za leto 2014 so predstavljene v nadaljevanju. Opozoriti je treba, da te ocene ne vključujejo storitev in neopredmetenih prenosov tehnologije, povezanih s trgovino z blagom z dvojno rabo.

4.1. Trgovina z blagom z dvojno rabo EU: blago in namembni kraji

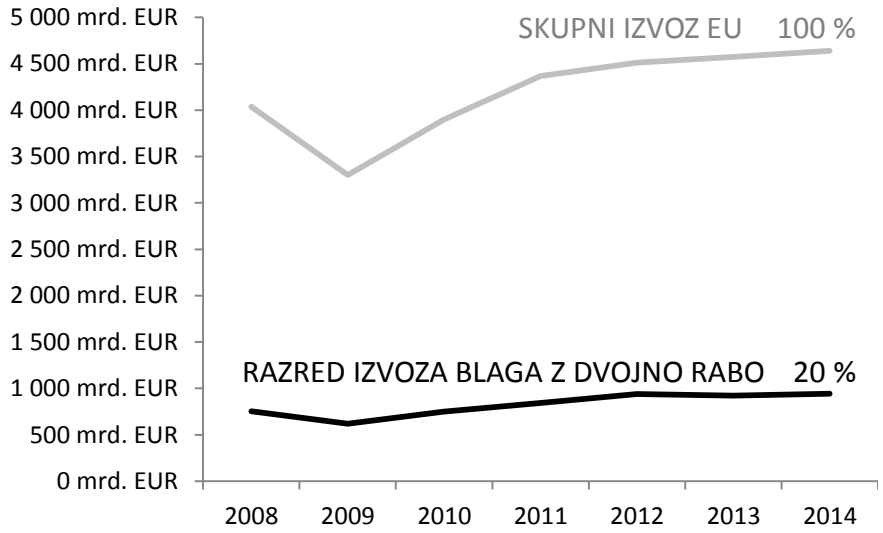
Uredba velja predvsem za izvoz približno 1 869 vrst blaga z dvojno rabo iz Priloge I („kontrolni seznam EU“), ki so razvrščene v 10 skupin (slika 1). To blago z dvojno rabo zajema približno 1 000 carinskih izdelkov[8], vključno s kemikalijami, kovinami in nekovinskimi mineralnimi izdelki, računalniki, elektronskimi in optičnimi izdelki, električno opremo, stroji, vozili in prevozno opremo itd., in so običajno uvrščeni v visokotehnološki del tega obsežnega in raznovrstnega razreda izdelkov.

[8] Pojem *razred izvoza blaga z dvojno rabo* se nanaša na obsežen in raznovrsten razred izdelkov, ki vključuje blago z dvojno rabo. Trgovina z blagom z dvojno rabo poteka *znotraj* tega razreda izdelkov, vendar ni izenačena s trgovino tega razreda, saj velika večina blaga v *razredu izvoza blaga z dvojno rabo* ni predmet nadzora izvoza. Meritve Skupnega raziskovalnega središča Komisije so na podlagi Eurostatove podatkovne zbirke COMEXT pokazale, da stabilna ocena *razreda izvoza blaga z dvojno rabo* predstavlja približno 20 % skupnega izvoza EU (vključno s trgovino znotraj EU).

Slika 1: Število postavk blaga z dvojno rabo, navedenega po skupinah iz Priloge I po sprejetju Uredbe (EU) 2015/2420, v primerjavi z Uredbo (EU) št. 1382/2014.

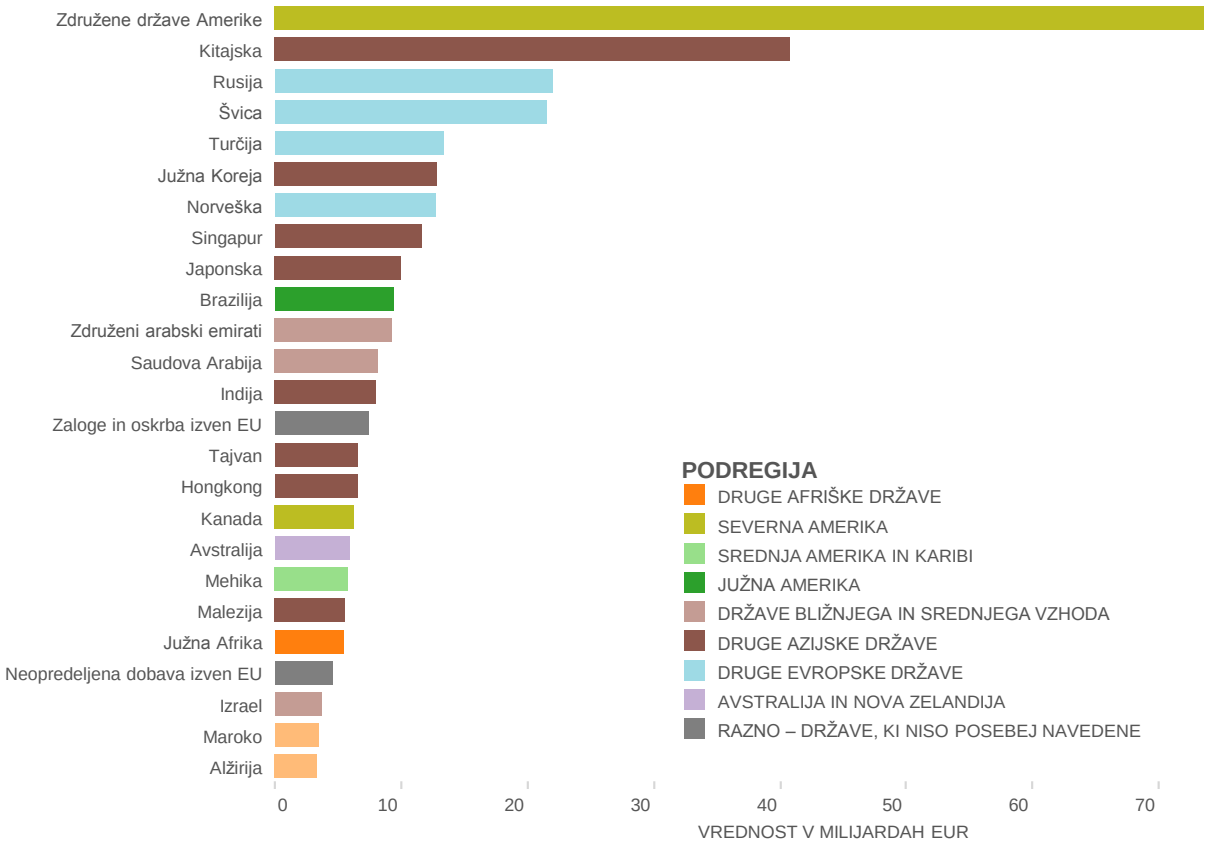
Z uporabo korelacije med carinskimi kodami in klasifikacijo blaga z dvojno rabo se ocenjuje, da se nadzor uporablja za izdelke iz „razreda izvoza“, ki predstavljajo približno 20 % skupnega izvoza EU (slika 2).

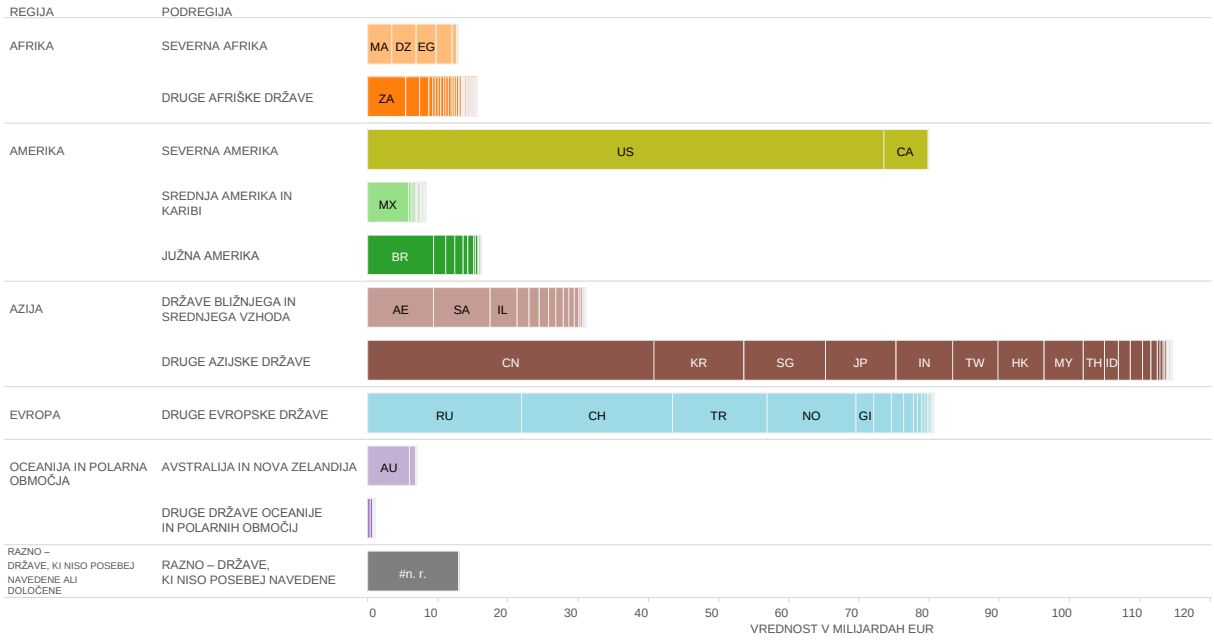
Slika 2: Ocenjena vrednost razreda izvoza blaga z dvojno rabo in skupni izvoz.

Velik del razreda izvoza blaga z dvojno rabo zadeva izvoz v „države E001“, ki so upravičene do splošnih izvoznih dovoljenj. To se odraža v strukturi izvoznega trga EU glede zadevnih proizvodov ter olajševanju trgovine s splošnimi izvoznimi dovoljenji EU (EUGEA) (slika 3)[9].

[9] „Zaloge in oskrba izven EU“ so opredeljene kot dostava zalog za ladje in zrakoplove. „Neopredeljena dobava izven EU“ vključuje države in ozemlja, ki niso navedena v okviru trgovine s tretjimi državami (te oznake se običajno uporabljajo za blago, dobavljeno na objekte in naprave na morju).

Združene države Amerike
Kitajska
Rusija
Švica
Turčija
Južna Koreja
Norveška
Singapur
Japonska
Brazilija
Združeni arabski emirati
Saudova Arabija
Indija
Zaloge in oskrba izven EU
Tajvan
Hongkong
Kanada
Avstralija
Mehika
Malezija
Južna Afrika
Neopredeljena dobava izven EU
Izrael
Maroko
Alžirija
0
10
20
30
40
50
60
70
VREDNOST V MILIJARDAH EUR
PODREGIJA
DRUGE AFRIŠKE DRŽAVE
SEVERNA AMERIKA
SREDNJA AMERIKA IN KARIBI
JUŽNA AMERIKA
DRŽAVE BLIŽNJEGA IN SREDNJEGA VZHODA
DRUGE AZIJSKE DRŽAVE
DRUGE EVROPSKE DRŽAVE
AVSTRALIJA IN NOVA ZELANDIJA
RAZNO – DRŽAVE, KI NISO POSEBEJ NAVEDENE

Slika 3: Namembne države in podregije v razredu izvoza blaga z dvojno rabo iz EU leta 2014.

Slika 4: Namembne države leta 2014 po svetovnih regijah in podregijah.

Prvih 50 namembnih držav izven EU po vrednosti v RAZREDU IZVOZA BLAGA Z DVOJNO RABO

1. ZDA	11. Brazilija	21. Južna Afrika	31. Ukrajina	41. Angola
2. Kitajska	12. Hongkong	22. Neopred. dobava izven EU	32. Tunizija	42. Belorusija
3. Švica	13. Saudova Arabija	23. Alžirija	33. Gibraltar	43. Iran
4. Rusija	14. Indija	24. Izrael	34. Nigerija	44. Irak
5. ZAE	15. Kanada	25. Tajska	35. Kazahstan	45. Oman
6. Turčija	16. Tajvan	26. Katar	36. Kolumbija	46. Kuvajt
7. Južna Koreja	17. Malezija	27. Maroko	37. Čile	47. Nova Zelandija
8. Norveška	18. Zaloge, oskrba izven EU	28. Indonezija	38. Argentina	48. Pakistan
9. Singapur	19. Avstralija	29. Filipini	39. Srbija	49. Azerbajdžan
10. Japonska	20. Mehika	30. Egipt	40. Vietnam	50. Libanon

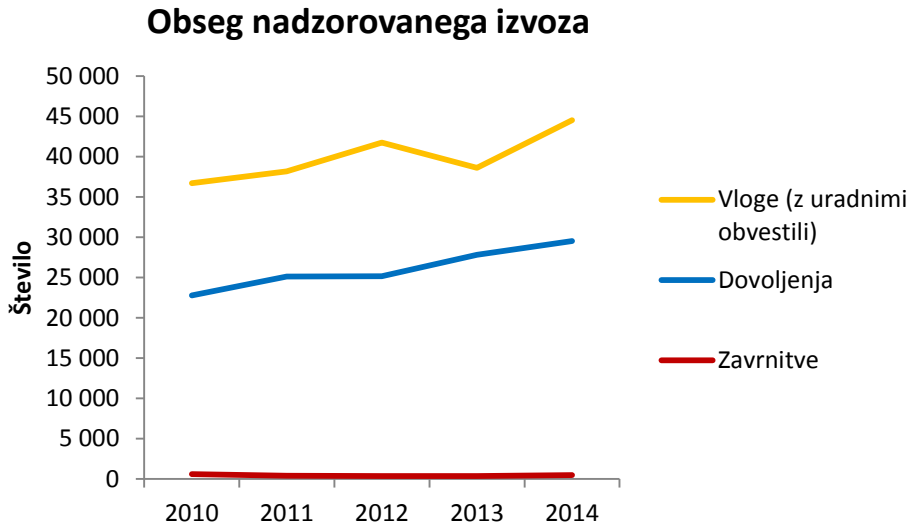
Slika 5: Prvih 50 namembnih držav izven EU po vrednosti v razredu izvoza blaga z dvojno rabo leta 2014[10].

4.2. Vloge, dovoljenja in zavrnitve

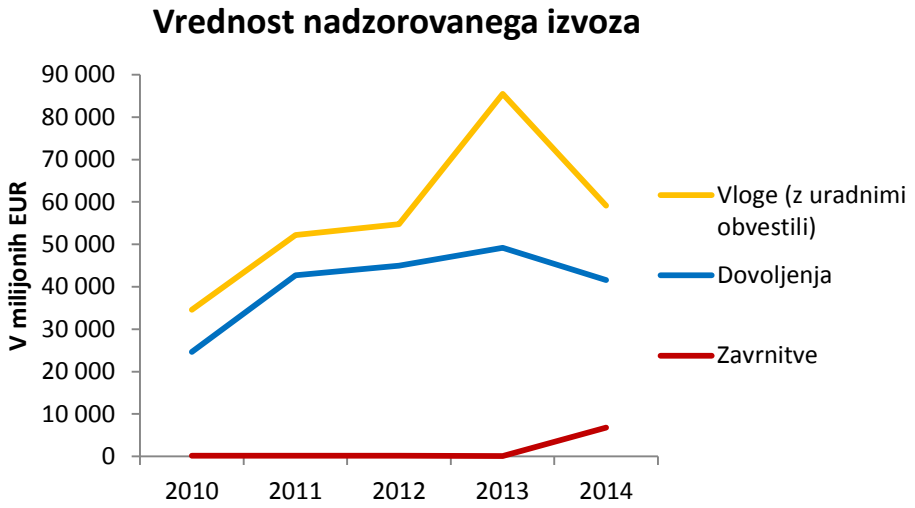
DUCG je izmenjala informacije o zbranih podatkih o izdaji dovoljenj, da bi povečala razumevanje nadzora izvoza in njegov gospodarski učinek. Nekateri podatki, zbrani za obdobje poročanja, so navedeni spodaj, vendar je treba opozoriti, da vse države članice ne

[10] „Zaloge in oskrba izven EU“ so opredeljene kot dostava zalog za ladje in zrakoplove. „Neopredeljena dobava izven EU“ vključuje države in ozemlja, ki niso navedena v okviru trgovine s tretjimi državami. (Te oznake se običajno uporabljajo za blago, dobavljeno na objekte in naprave na morju).

zbirajo vseh podatkov. Zato informacije v nadaljevanju predstavljajo le približno oceno skupne količine in vrednosti glede na omejene podatke, ki so jih dale na voljo države članice.

Slika 6: Obseg (število) dovoljenj in zavrnitev v obdobju 2010–2014[11].

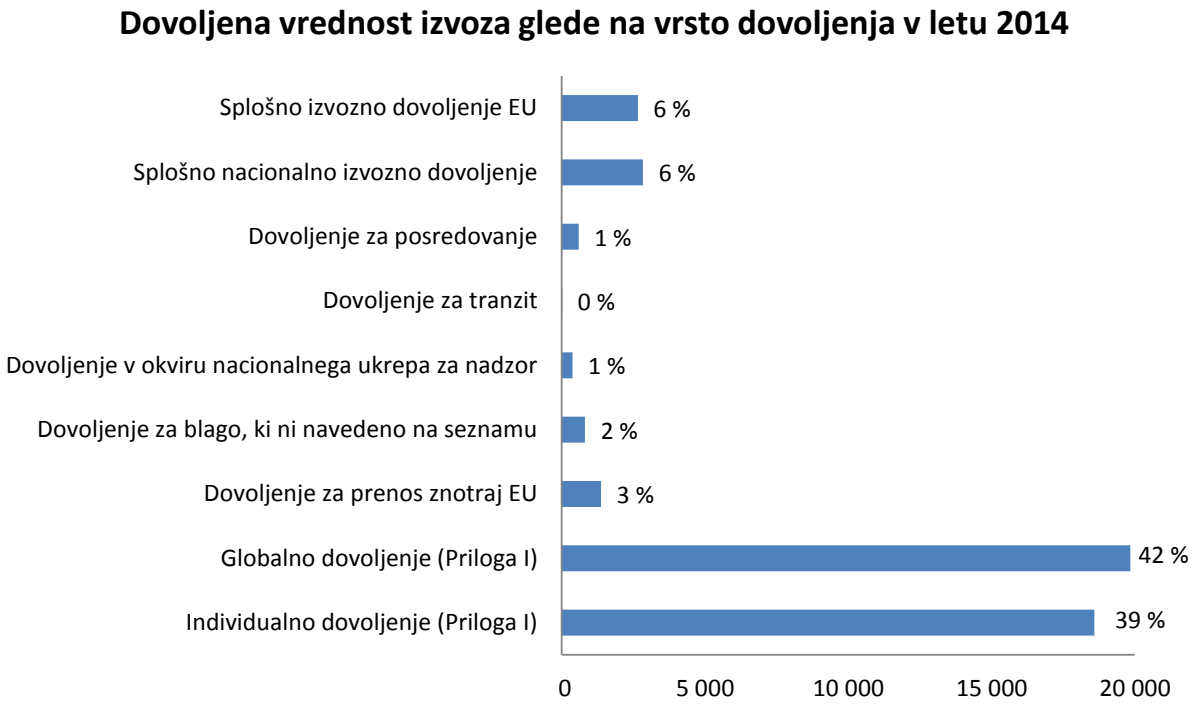

Slika 7: Vrednost (v milijonih EUR) dovoljenj in zavrnitev v obdobju 2010–2014.

[11] Na slikah 6 in 7 podatki v postavki „Vloge“ zajemajo vse vloge za dovoljenja, vključno z uradnimi obvestili v skladu s splošnimi dovoljenji, kar daje okviren podatek o „nadzorovanem izvozu“. Kadar so bili na voljo podatki o vlogah, grafi uporabljajo podatke o dovoljenjih kot okvirni podatek za podatke o vlogah. Podatki o „dovoljenjih“ pomeni izvoz blaga z dvojno rabo, ki je dovoljen na podlagi individualnih in globalnih dovoljenj. Opozoriti je treba, da ni nujno, da se vloge ujemajo s skupnim številom dovoljenj in zavrnitev, saj je bilo več vlog lahko preklicanih ali pa niso bile zaključene isto leto. „Zavrnitev“ se nanaša na obseg in vrednost zavrnjenega izvoza.

Slika 8: Obseg (število) dovoljenj po skupinah glede na podatke za leto 2014.

Slika 9: Vrednost (v milijonih EUR) dovoljenj na skupino leta 2014.

Skupna vrednost[12] vlog je dosegla 59 milijard EUR, nadzorovani izvoz blaga z dvojno rabo pa je tako predstavljal več kot 3,4 % skupnega izvoza izven EU. Odobrena trgovina z blagom z dvojno rabo je znašala 41,5 milijarde EUR, kar predstavlja 2,4 % skupnega izvoza izven EU,

[12] Ta znesek vključuje vrednost za vloge in uradna obvestila na podlagi splošnih izvoznih dovoljenj.

večina transakcij pa je bila odobrena na podlagi individualnih dovoljenj (približno 25 000 izdanih dovoljenj leta 2014). Le majhen delež izvoza je bil dejansko zavrnjen: leta 2014 je bilo izdanih približno 472 zavrnitev, kar predstavlja približno 11,5 % vrednosti nadzorovanega izvoza blaga z dvojno rabo v zadevnem letu in 0,4 % skupnega izvoza izven EU[13].

[13] Vrednost zavrnitev leta 2014 (6,8 milijarde EUR) kaže na izredne okoliščine, saj so vrednosti zavrnitev običajno mnogo nižje, kot je prikazano na sliki 7.